

METİNLER-BELGELER

TEMMUZ 2025

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU

Türkiye İşçi Partisi ve Engelli Hakları Komisyonunun Hedefleri

Engelleyen Kapitalizm, Engeller Politik!

Her türden toplumsal tahakküme, ezme-ezilme ilişkilerinin tarih içinde aldığı farklı biçimlere karşı mücadele sosyalistler için asli bir görevdir. Kapitalizm esas olarak sınıfsal sömürüye dayanmakla birlikte başka türden tahakküm formlarını, tarihsel olarak şekillenmiş çeşitli eşitsizlikleri de kendi bünyesi içinde dönüştürmüş, sermaye birikiminin ihtiyaçları çerçevesinde yeniden şekillendirmiştir. Feminizm, ırkçılık karşıtlığı, antikolonyalizm ve LGBTİ+ aktivizmi gibi mücadeleler yıllar içinde kendilerini radikal siyasetin gündemine dayatmayı başardı. Önce eylemin ardından kelamın gelmesi yasası uyarınca bu hareketlerin etkisiyle Marksist teori bu alanlara dair tarihsel ve toplumsal analizler üretmiş, kendini ve kapitalizmin işleyişine dair kavrayışımızı geliştirmiş, derinleştirmiştir. Böylece bugün sermaye düzenini tarif ediyorken patriyarkal ve ırksal boyutlarını görmezden gelmenin pek imkânı kalmadı.

Marksizm ve Engelli Mücadelesi

Bu farklı eşitsizlik biçimleri arasında engelliler üzerindeki toplumsal-siyasal tahakküm henüz yeterince görünürlük kazanabilmiş değil. Bununla birlikte engelli hakları mücadelesi de uzun bir tarihe sahiptir, Marksist ve radikal maddeci analizlere konu olmuştur. Engellilere dönük talepleri ve kazanımları tarihimizin 1905 ve 1917 Rus devrimleri gibi şanlı sayfalarında bulmak mümkündür. Bir dizi kapitalist ülkede engellilerin üremesi yasaklanmışken genç işçi devletinde engellilere yurttaşlık hakkı tanınır. Ama esasen tıpkı yukarıda saydığımız diğer mücadeleler gibi engellilerin kitlesel mücadeleleri de aslında 60'lı yılların özgürlükçü ve devrimci atmosferi içinde meydana geldi.

Seksenli yıllardan itibaren ise bu alandaki Marksist çalışmalar, engelliliğin tıbbi yöntemlerle ele alınması gereken bir bireysel

trajedi değil, kapitalizmin gelişiminden itibaren imalathanelerde ve fabrikalarda yeni iş disiplini içinde kendine yer bulamayan, bedensel veya zihinsel olarak tipik gelişim göstermediği için verimlilik kriterlerine uygun olmayanların dışlanmasıyla, kapatılmasıyla somutlanan sistemik bir ayrımcılığa dayandığını ortaya koydu. Tıbbi-bireysel yaklaşımın hakimiyetini kırıp bugün geniş biçimde kabul gören “sosyal modelin” kökleri, bu maddeci, tarihselci ve Marksist çalışmalara dayanmaktadır.

Sağlamcılığa Karşı Kapsayıcı Devrimci Siyaset

Türkiye İşçi Partisi Engelli Hakları Komisyonu işte bu mirasa dayanarak, engellilere dönük ayrımcılığı meşru gösteren bireysel ve kurumsal sağlamcılığa karşı mücadelenin ancak antikapitalist bir perspektifle verilebileceğini, devrimci siyasetin ancak herkes için erişilebilir olduğu vakit gerçekten kolektif ve demokratik bir nitelik kazanabileceğini savunuyor.

Engelli Hakları Komisyonu eşanlı olarak birkaç hedef güdüyor:

- Türkiye İşçi Partisi’nin engelli politikasının oluşumuna katkıda bulunmak.
- Bu politika çerçevesinde gerek meclis faaliyetleri gerekse doğrudan müdahalelerle engelli yurttaşların toplumsal yaşam, çalışma ilişkileri, kamusal hizmet, sosyal yardım gibi alanlarda uğradıkları haksızlıklarla mücadele etmek. Ancak bu kavgayı dışarıdan bir unsur olarak değil zamanla güçlenecek olan bağlarla bizzat meselenin özneliyle birlikte aşığdan örmek.
- Parti içinde ve dışında sağlamcılığa karşı engelli haklarına ilişkin bilinci inşa etmek, derinleştirmek; ideolojik ve pratik düzeyde kapsayıcılığın mevzilerini güçlendirmek.

Sınıfsal ve Cinsiyetçi Bir Tahakküm

Engelliler üzerindeki dışlayıcı tahakkümün siyasal, sınıfsal ve cinsiyetçi olduğu bilinciyle Engelli Hakları Komisyonu çeşitli alt çalışma gruplarıyla TİP'in müdahale kapasitesini geliştirmeyi amaçlıyor. Bu çerçevede engelli yurttaşlara dönük ekonomik, toplumsal, mekânsal, tıbbi erişime ilişkin hak ihlallerinin yanı sıra engelli kadınların uğradığı spesifik cinsiyetçi baskıya odaklanmaya özellikle gerek olduğunu düşünüyoruz. Ayrıca son aylarda Saray Rejiminin ÖTV ve KDV yasalarındaki düzenlemelerle yürüttüğü saldırıların yanı sıra engelliler için emekliliği giderek zorlaştırmasına ilişkin de ayrı bir başlık açmak ve mücadele örnek elzem görünüyor.

Elbette haksızlıklara karşı kavga ederken, engelli bireyleri daha fazla kapsayabilecek örnekleri de geliştirmeyi hedefliyoruz. Bu bağlamda Samandağ Belediyesi ile ortak projeler üzerinde görüşüyoruz.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü vesilesiyle “Kapitalizm, Toplumsal Tahakküm ve Engelli Hakları Mücadelesi” adı altında yüze yakın katılımcıyla gerçekleştirdiğimiz çevrimiçi konferansta vurguladığımız gibi:

“Onların bahsettiği kadar yaşamayı reddediyoruz. Engelleri yıka yıka kazanılacak koca bir dünya var!”. Bu dünyayı kazanmak için Türkiye İşçi Partisi var!

Uraz Aydın
TİP Engelli Hakları
Komisyonu Sekreteri

Dünya Engelliler Gününde Yerin Burası!

3 Aralık 2022

3 Aralık Dünya Engelliler Günü ülkemizdeki engelli yurttaşlar ve ailelerinin zihnine hep benzer karelerle kazınmış, benzer anılar bırakmıştır.

Yılın diğer her günü en temel haklarına erişmekte zorluk çekmiyorlarmış, eğitimden çalışma hayatına her alanda eşitsizliklerle, ayrımcılıkla yüzleşmiyorlarmış, pul olmuş sosyal yardımlar onlara nimet diye sunulmuyormuş gibi kutlamalarla, yetkililerin övünmeleriyle geçen bu günler, hiçbir zaman engelli yurttaşlar için daha adil, daha eşit, daha erişilebilir bir ülkeyi müjdelemedi.

İktidarın gürültülü övünmelerine rağmen gerçekleri haykırmakta inat eden, haklarını talep eden engelli yurttaşlar ise böyle günlerde nankörlükle suçlanıp, şükür ve minnet etmeye zorlandılar.

İktidarın marifet bilip övündüğü sosyal yardımların enflasyon karşısında cep harçlığına dönüştüğü, atama bekleyen binlerce engellinin her seferinde oyalandığı, bakım evlerinde canından olanların hesabını sormak için kimsenin kılını kıpırdatmadığı bir yılın daha sonunda iktidara, yasaların engelli haklarını gözetmekle sorumlu kıldığı bakanlarına ve ihmalleriyle her engellinin yaşamını her gün zorlaştıran yetkililere sesleniyoruz:

Biz Kutlanacak Bir Şey Göremiyoruz.

İktidarın ailesiyle birlikte engelli yurttaşı eve kapatma, oy deposu olarak gördüğü yurttaşları çalışma ve eğitim hayatından uzak tutarak sosyal yardımlara muhtaç kılma politikasının bir sonucu olarak nihayetinde bugün Türkiye, sokakları, okulları, işyerleri engellilere fiilen yasaklanmış bir ülkedir.

Verilen onca mücadelenin ve tutulmayan onca szn ardından bugün engelliler kaldırımda ayrı, otoparkta ayrı, toplu taşımada ayrı, okulda iş yerinde ayrı eziyetlerle uğraşıyor, tekerlekli sandalyeliler evinden çıktığında tuvalet bulabileceğinden bile emin olamıyor, görme engelliler beyaz bastonlarıyla hangi sokaklara girip hangi sokaklardan geemeyeceklerinin hesabını tutmaya alışıyor.

Bugün hala işitme engellilere bilgiye, eğitime, çalışma hayatına erişmeleri için gereken asgari imkanlar dahi sağlanmıyor, yetkililer bakım evlerinde uzman personel çalıştırmak yerine ihmallerle yitirilen canları unutturmaya çalışıyor ve engelli anneleri hayatlarına, işlerine devam etmekle çocuklarının bakımına kendilerini adanmak arasında seçim yapmaya mecbur kılınıyor.

Sorunları istenirse kolayca çözülebilecek engellilere siyaset alanını da sistematik politikalarla kapatan iktidar, biliyoruz ki bugün de bu tablodan utanç duymayacak. Bugün yine Akp’li siyasetçiler emeği ile hayatını kazanmayı çok gördüğü engellilere “kardeşlerimiz” diye başlayan cümlelerle türlü türlü saygısızlık edecekler.

Ancak biz, bizi umutsuzluğa ve çaresizliğe mahkum eden bu kuru gürültü arasından sözünü, inadını yükselten engelli yurttaşıların çağrısına erişiyor, bugünü kutlama günü değil, talep ettikleri en doğal hakları için bir kez daha sarayın kapısına dayanma günü kabul ediyoruz.

Sözümona desteklerden, en başından tutulmayacağı bilinen sözlerden, amacı çoktan aşıkar olmuş “kardeşlerimiz” edebiyatından usanmış engellilerin eşit yurttaşlık mücadelesi mcadelemizdir.

Türkiye İşçi Partili engelliler, bu ülkenin her metre karesi gibi siyasetin de yasak edildiği engelli yurttaşıların minnet etmeme, 20 yıllık eve kapatma haksızlığına karşı evde kalmama, hayatın her alanında var olma inadıyla omuz omuzayız.

Çağrımız başkaları gibi düşünmüyorken de, görmeden de, işitmeden de bu dünyanın kavranıp bu hayatın yaşanabileceğinde inat eden tüm engellilere.

Senin Yerin Burası.

Gel... Bu hayatı onların bahsettikleri kadar yaşayalım isteyenlerin tepesine önümüze koydukları engelleri de saraylarını da birlikte yıkalım.

**Türkiye İşçi Partisi
Engelli Hakları Komisyonu**

GÖRÜNMEYEN ENGELLİLİK, GÖRÜNMEZ KILMAYI MEŞRULAŞTIRMAZ!

2 Nisan 2023

Tek iletişimi konuşmak kabul eden Saray düzeninin otistikleri yok saymasını kabul etmiyoruz. Toplumda görünmez kılınan, insan onuruyla bağdaşmayacak şekilde sınıflandırılan otistiklerin haklı mücadelelerini destekliyoruz.

Bakım emekçilerini yalnız bırakan, bakım emeğini yalnızca kadınların sırtına yükleyen, otistikleri ve ailelerini tecride sürükleyen bu düzenle hesaplaşacağız.

Hiç kimse kendi varoluşuna yabancılaştırılamaz. Hiç kimsenin varoluşundaki farklılık, baskıcı, fırsatçı odakların kazanç kapısı haline getirilemez.

2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü'nde, tüm yurttaşlarımızın eşit ve özgür yaşadığı bir ülke için mücadelemiz sürüyor.

Nöroçeşitliliğimize sahip çıkıyoruz, eşitlikte inat ediyoruz!

**Türkiye İşçi Partisi
Engelli Hakları Komisyonu**

TİP ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU – 3 ARALIK RAPORU

5 Aralık 2023

Sizler, ayakları, gözleri, kulakları, dili ve zihni olan, kendine normal diyenler, sokakta, okulda, işyerinde, kültür sanat merkezlerinde, toplu ulaşımında, apartmanlarda, sitelerde, her yerde bulunuyorsunuz. Her şekilde normalleştirdiğiniz yaşam tarzınıza göre dizayn ettiğiniz toplum dediğiniz yapının bir parçası olan bizlerin, engellilerin, hastaların, göremeyen, duymayan, yürüyemeyen, yatalak olanların, yaşlı, sakat, özürlü, rahatsız, günahkar, toplumun yükü ve görünmeyen engelliler olarak kabul edilen nüfusun, yani yüzde 12'lik kesiminin sokaklara, okullara, iş yerlerine, sizin olduğunuz her alana girmesinden neden bu kadar korkuyorsunuz? Neden engellileri eşit yurttaş olarak görmemek için çabalıyorsunuz? Çünkü, eğer en az 5 milyon engellinin kamu-toplum hayatına katılımı sağlıklı bir şekilde sağlansaydı, her gün engellilerin kamusal hayata katılımındaki engellere şahit olacaktık. Her gün sokakta ve her yerde yaşamı bizim için değiştirmek ve yaşanılır kılmak zorunda olduğunuzu anlayacaktınız. İşte görmek ve duymak zorunda olmadığınız durum budur.

Görünür ya da görünmez olsun, fiziksel, duyuşal ve zihinsel engeller koyup, nüfusu sayarken, vergi isterken, ceza verirken, içinde yer aldığımızı unutmayan ama bu toplumda kaç milyon kişi olduğumuzu bile merak etmeyen sizlere bu farkındalık gününde birkaç şey söylemek isteriz. Kendi dünyanızda yaşayan siz normaller, birçoğumuzun karşılaştığı zorlukların, engellerin ya da tehditlerin ne kadarının farkındasınız?

Bu hafta, bir yargı kararıyla bir bakımevinde kalmak zorunda bırakılan otistik Sinan'a bakım verenleri tarafından darp, şiddet ve eziyet edilmesinin bedelinin 2700 TL olduğuna karar verildi. Oysa bakım evinin sorumluluğu, Sinan'a eşit, erişilebilir ve güvenli bir ortam sunmaktı. Gelin hep beraber yargının Sinan'a yapılanlar karşısında bakım verenine verdiği bu cezayla, 2700 lirayla anlatılmak istenenin ne olduğunu

anlamaya çalışalım. Hukuk; 2700 TL ceza verirken ne demek istemiştir ? ; diyelim engelli, yaşlı, bakıma ve rehabilitasyona ihtiyaç duyan bir çocuğunuz, yakınınız, akrabanız olsun. Siz eşit, erişilebilir, güvenilir ve yaşam hakkına uygun eğitim, tedavi ve terapi alsın diye resmi kurumlarımıza onu getirdiğinizde, biz burada onlara bakamadığımızda, ihtiyaçlarını karşılamakta ya da onları anlamakta zorladığımızda, onlara gücümüz yetemediğinde onlara eziyet edebilir ve şiddete uygulayabiliriz. Bunlar da görev ihmaline girmez, haksız bir güç ve nitelikli bir şiddet, yaşam hakkını ihlale girmez. Basit bir vukuata girer ki bunun cezası 2700 TL'dir.

Ayrıca biz resmi kurum olarak personelimizin daha nitelikli eğitim alması için kaynak ayırmayacağız, gereken caydırıcı önlemleri almayacağız, konunun uzmanlarından hizmet almayacağız. Engelli bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinin neden iyileştirilmesi gerektiğini düşünmeyeceğiz. Herhangi bir ihmal, istismar, travma gibi konularda sadece küçük meblağlı para cezası ödeyerek yaşantımıza devam edeceğiz. Bizim elimizden bu gelir, bize güvenmeyin, bizim personelimiz böyle. Şükredin ki bu kadar yer var, açtık sizler için, en azından verdiğimizle yetinin. Şükredin, minnet edin.

Yani engellilik meselesi, tıpkı ekonomi, ekoloji, toplumsal cinsiyet, dış politika, kimlik gibi konular gibi ana başlıklardan biri olması gerekirken neden olamıyor anladınız mı? Çünkü, 2700 liralık bir karşılığı olan bir durumdan bahsediyoruz. Peki sadece bu kadar mı? İktidarın marifet bilip övündüğü sosyal yardımların enflasyon ve yaşam karşısında cep harçlığına dönüştüğü, atama bekleyen binlerce engellinin her seferinde oyalandığı, bakım evlerinde canından olanların hesabını sormak için kimsenin kılını kıpırdatmadığı, komşusu gürültü yapıyor diye evinden çıkarıldığı, hatta öldürüldüğü bir yılın daha sonunda iktidara, yasaların engelli haklarını gözetmekle sorumlu kıldığı bakanlarına ve ihmalleriyle her engellinin yaşamını her gün zorlaştıran yetkililere sesleniyoruz:

Biz kutlanacak bir şey göremiyoruz.

Toplumumuzda önemli bir kesim, engellileri hala acınacak ve yardım edilmesi gereken ihtiyaç sahipleri olarak görüyor ve sadece özel günlerde sosyal medya paylaşımlarıyla hatırlıyor. Sağlamcı nüfus, engellilik durumuna yabancılaşmış bir şekilde dışarıdan bakmayı tercih ediyor. Şehirlerimiz, okullarımız, işyerlerimiz engellilere uygun şekilde dizayn edilmediği için, iş ve sosyal aktivite imkanı bulamayan engelli bireyler, zamanlarının büyük bir kısmını evlerinde dışa bağımlı ve üretimden kopuk, belki de işe yaramazlık duygusuyla, etkisiz, pasif alıcılar olarak geçiriyorlar. Kapitalist neoliberal politik ortamlarda yardımsever-iyiliksever-hayırsever düşünceli sağlamların kendilerini avuttukları vicdan mastürbasyonlarının hedefine maruz kalıyorlar. Nörotipiklerin kendilerine gösterdiği gereksiz-abartılı minnet ve şefkate maruz bırakılıyorlar.

Hal böyleyken savaş, doğal afet vb. kriz, tehlike ve tehdit anlarında en çok zarar gören kesimlerin başında engelliler geliyor. Engelli çocuklar, engelli kadınlar, engelli yaşlılar en çok unutulan, mağdur edilen, yaşam hakları unutulan büyük sorunlar yaşayan büyük bir azınlıktır. Barınma, sağlık, yaşam, güvenlik ihtiyacı engelliler için birçok sorunla birlikte daha da elzem bir duruma dönüşüyor. Deprem ve diğer riskler, felaketler engelliler için daha çok korku, daha çok kaygı ve daha çok sorun teşkil ediyor. Erişim problemlerinin daha ciddi bir hale geldiği ülkemizde artan sorunlarla sorunlar da gittikçe katmerleşiyor. Hatay örneği hala canımızı acıtmaya devam ediyor. Ama kimin umurunda? Bizim...

Deprem bölgemizde kaç engellinin bulunduğunu, kayıp olduğunu, öldüğünü, yaşam-barınma-tedavi olanaklarından nasıl mahrum edildiğini biliyor muyuz? Savaş, afet ve benzeri kriz anlarında engellilerin yasalar ile tanınmış haklarını kullanmalarını güvenceye alan merkezi kurumlarımız var mı? Dünya genelinde çatışmalar hem ülkelerdeki engelli sayısını arttırıyor hem de engellilerin çatışma anlarında daha çok risk altında kalmasına yol açıyor. Bu konuya yönelik ülkemizde ne yapılıyor? Biz söyleyelim, hiç!

Engelli insanların sayısı da artmaya devam ediyor: Gerek

doğumda gerekse doğum sonrasında, yol veya ev kazalarında, hatta bazı hastalıklara zamanında ve gereken müdahalede bulunulmadığında, savaş, afet durumlarında, birçok vatandaşımız her yıl çoklu engellilik olgusuyla yüzleşiyor.

Şöyle bir sokağa çıktığınızda, kaldırımlar hareket kabiliyeti kısıtlı insanlar için geçilmezdir, ve binalar hala engelli insanların kültürel, profesyonel ve demokratik hayata tam erişimini sağlamamaktadır. Kamusal alanlar hala kapsayıcı değil, İstihdam açısından, uyarlanmış engelli çalışanlara geçici/uzun süreli istihdam sunan sosyal ekonomi girişimleri yoktur. Şirketler, engelli insanların çalışabilmesi için gerekli düzenlemeleri yapmamaktadır. Gün geçtikçe artan yaşam pahalılığı nedeniyle oturulabilir ve erişilebilir evlere ulaşmak imkansız hale gelmektedir. Uygun fiyatlı ve erişilebilir konut eksikliği vardır, iş bulmak son derece zordur ve sosyal yardımlar geçinmek için çok düşüktür.

Engellilik, etkilenen kişilerin bireysel bir özelliği değildir. Tıbbileştirilmiş ve rehabilite edici bir vizyonun merkeze alındığı bir sosyal ortamda meseleyi yardım, bağış ve birkaç basit iyileştirmeye halledeceğinizi düşünürsünüz. Engellilik ne bir hastalıktır ne de tedavi edilebilir bir rahatsızlıktır. Ne suç ne de günahdır. Engellilik, politik bir meseledir. Uygun olmayan fiziksel, sosyal, ekonomik ve politik ortam ve ilişkilerden kaynaklanan sorunların merkezde olduğu yaklaşımlar bütünüdür. Engellilikle ilgili siyasi partilerin duruma baktığımızda ne görüyoruz peki ?

Diğer partilerin programlarına baktığımızda, engellilik politikası adı altında “hepsinin tek bir parti olduğu” bir başlık görüyoruz. Seçim bildirgelerinde sıkça rastlanan, ancak genellikle birkaç sayfayı geçmeyen, engellilere yönelik geleceksiz vaatler, kutlamalar, ah-vah ve şükür arasında sıkıştırılan minnettarlıklar göze çarpıyor. Partilerin tüm engellilik metinleri, engellilerin temel sorunlarının ana kaynağının sınıfsal eşitsizlikler, politik-toplumsal sağlamlık ideolojisi, tecrit, sistematik ayrımcılık gibi esas sorunlara karşı bir çözüm sunmadığı bilinmelidir.

Tecrit, soyutlama, ayrı tutma veya ayırma anlamına gelir. Siyasi partilerin neredeyse istisnasız bir şekilde engelliler üzerinde yaptığı, soyutlama ve ayrı tutma üzerine inşa edilen bir söylem olduğunu görmekteyiz. Kağıt üzerinde demokratik ve kapsayıcı haklar tanımlansa da, bu haklar uygulanmadığı için engelliler tecrit altındadır. Evde bakım dışında nöro-çeşitli ve zihinsel, fiziksel engelli kişilere “bakım evlerinde” şiddet ve tecrit uygulandığına dair açık suç olan durumlar mevcuttur.

Salt fiziksel bir mekanla sınırlamanın ötesinde, dilde, edebiyatta, sanatta, medyada ve siyasette “görülmemek, duyulmamak, anlaşılmamak” engelli nüfusun maruz kaldığı sistematik bir tecrittir. Türkiye’de siyaset yapan herhangi bir parti, 10 milyon engelli ve ailesini yok sayan bir politika izlemek suretiyle, kitlesel bir tecridin derinleşmesine hizmet etmektedir.

Engelliler, evinin bir sokak ötesine gidemediği bir toplumsal düzende yaşayan bir topluluktur ve bu durum bir tür tecritin üzerine konuşulması gereken bir konudur. Türkiye’de cezaevlerinde olan hükümlü ve tutuklu sayısı 100 bin civarında iken, evde bakım desteği verilen engelli sayısı 600 bin kişi civarındadır. Tüm partilerin “engellilik” konusunda politikaları olduğunu iddia etmelerine rağmen, hangisinin iktidarda olursa olsun, mevcut yaklaşımın engelliler için özerk, bağımsız ve insan onuruna yakışır bir yaşam kurabileceği tartışmalıdır.

Parti programlarında engelliliğe ilişkin kapsamlı bir tanımlama ve çözüm politikasının sunulmaması, “engellilik sorununun engelli bireyin bedenine ilişkin bir konu olarak ele alınması” ve “çözüm için sosyal yardım/rehabilitasyon olarak özetlenebilecek sığ yaklaşımın aşılması,” engellilik alanında ele alınması gereken en temel meselelerdir. 10 milyon engelli ve ailesinin temel sorunları ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri bu dar çerçevede ele alındıkça, engelliler ve aileleri kendi seçim gücünün farkında olmayacaktır; hak temellilikten yoksun ele alınan yaklaşımlarla bir arpa boyu ilerlemeyen sorunlarla boğuşmayı sürdürecektir. Mevcut haliyle engellilerin temel yurttaşlık haklarını tam olarak ve kendi pratiği ile tutarlı bir şekilde savunan, ne yazık ki, tek bir parti

yoktur. Engelli seçmenler, “sağlamcı kötü siyasi partiler içerisinde daha az kötü olanı” seçmek zorunda bırakılmaktadır. Örneğin, 2005’te çıkarılan engelliler yasası gereğince uygulanması gereken erişilebilirlik mevzuatı 2024 yılına kadar ertelenerek uygulanmamıştır. Neden? Sağlamcı politikalar ve politikacılar için engelli hakları öncelikli değildir. Buna dair sayısız deneyim yaşamalarına rağmen engelli toplulukları neden hala sağlamcı politikacıların karar alma süreçlerinde karar vermelerini beklemekte veya engelliler adına karar almalarına razı olmaktadırlar. Bu da bir başka sorundur.

Örneğin, sağlamcı bir belediye başkanı “‘Biz’ engellilerin elinden tutar götürürüz, her yol bitti engelli kaldı” diyebilir. Sağlamcı bir akademisyen enflasyon üzerinde “sözde bilimsel” bir açıklama yapmaya çalışırken “engelli çocukcağız” örneği verebilir. Sağlamcı bir bakan; “Gözlerin görmediği halde sana iş vermişiz. Para kazanıyorsun değil mi? Hadi bakalım” diyebilir. Engellilerin maruz bırakıldığı ayrımcılık sağlık, eğitim, istihdam hizmetlerinden yararlanmalarını engellediğinden siyasette, ekonomi yönetiminde, medyada engelli temsili neredeyse sembolik düzeydedir. Bu alanlarda egemen olan sağlamcı ve ayrımcı dilin fark edilmesi ve terk edilmesi için kapsamlı politikalar uzun süredir uygulanmayı bekliyor.

Ülkede 10 milyon engelli yurttaş varken, ideolojik yelpazedeki yerinden bağımsız olarak siyasi partilerin; İl-ilçe yönetimlerinde, Parti meclislerinde, Genel başkan ve Genel başkan yardımcılarında, MYK/MKYK kurullarında, Parti komisyonlarında, Seçime hazırlık komisyonlarında, Danışma(n) Kurullarında kaç “tane” engelli var? Ya da Milletvekili, belediye başkanı adayı?

Engellilik meselesini sadece “merkezi engelli komisyonlarına bırakan” onların da yerel ve bölgesel örgütlenmeleri için hiçbir kaynak ve kadro ayırmayan, hatta merkezi engelliler komisyonu olmayan tüm siyasi partiler bu ülkede 10 milyon engelli için bağımsız bir yaşam, eşit yurttaşlık temelinde erişilebilir ve engelsiz yaşam önerebilir mi? Engelliliğe ilişkin hayati sorunlar ve hak ihlalleri her gün

yaşanırken, kamu hizmetlerinde her gün erişilebilirlik sorunları varken 10-16 Mayıs Engelliler Haftasında veya 3 Aralık Dünya Engelliler gününde sosyal medyadan mesajla, bir panel veya konferansla, bir açıklamayla engellilik sorunlarını geçiştirmek çözüme katkı sunmuyor. Siyasi partilerin biz dahil bu konuda sınıfta kaldığını görme ve eleştirel bir yaklaşımla yol haritası çıkarma zamanıdır.

Özellikle engelli oylarını yoğun şekilde alarak, onları bakım parasına mecbur eden, evlerinde tecrit halinde yaşamalarına uygun politikalar üreten iktidar, emekçilerin, yoksulların, kadınların, gençlerin iktidarı değildir. Bu iktidar, bütün varını yokunu Türkiye'deki bir avuç para babasını daha zengin kılmaya, servetlerine servet katmaya odaklanmıştır. Aynı şekilde, engelli yurttaşlarımızın bakım, iş, yaşam haklarını daha da fakirleştirmek, eve kapatmak, tecridi genişletmek, zorunlu niteliksiz kurum ve merkezleriyle iç içe yaşamaya mecbur etmek, sadece başka alanlarda olduğu gibi, engelli yurttaşları bir sömürü aracı olarak gören bir zihniyete sahiptir. Onları hazır oy olarak manipüle ettikleri bir azınlık olarak görmektedir. Temel mesele, bir zihniyet değişikliği, bir program değişikliği, köklü bir değişiklik problemidir.

İktidar ve onunla benzer ideolojide duran partiler, engellilik alanında esaslı, özgürleştiren ve bağımsız bir yaşam ideali sunan bir politika yapacaklarsa ve tecrit altındaki milyonlarca engelli, aileleri ile birlikte tüm yaşam alanlarına dahil edeceklerse, öncelikle yapmaları gerekenleri görmeli ve engelli emeği ve özgürlükleri yok sayılmayan eşitlikçi bir siyasetin öznelere olmalarına teşvik etmelidir.

Engelli yurttaşlar için temel haklar ve kamu hizmetleri için yapılacaklar listesi bellidir. Bu konuda BM Engelli Hakları Bildirgesi'nin sunduğu çerçeve ve Engelli Hakları Hareketi'nin hafızası güçlüdür. Engellilerin gerçek ihtiyaç ve politikalarını yerine getirmeden engelliler için hazırlanacak tüm seçim bildirgeleri "nutuk atma" niteliğindedir. Engelli kamuoyunun yıllardır dinlediği ve uygulanmayan nutuklara dur deme vakti gelmiştir.

Bizim en temel haklarımızı almak için ne yalvarmaya ne de bu

haklar verildiğinde minnet etmeye ihtiyacımız var. Talep ettiğimiz şey, hiç kimsenin yardımı olmadan eşit yurttaşlığı temin etmek ve bunun için zaten yapılması gerekenler defalarca ortaya koyulmuşken, bunu yapmakla sorumlu olanların bize eşit yurttaşlık hakkımıza erişimimizi engellemekten vazgeçmeleridir.

Yani HASSASİYET DEĞİL, EŞİT YURTTAŞLIK HAKLARI İSTİYORUZ.

Şu an Türkiye’deki aileleriyle birlikte ortalama 10 milyon insanın eğitime, istihdama, kamusal hayata, en gündelik haklarına erişememesinin sebebi, bu fiziksel engel hali doğadan gelen bir durum değildir; Türkiye’nin kaynaklarının birilerinin lükslerine peşkeş çekilmesi sebebiyle engellilerin haklarının sağlanmasına harcanmamasıdır. Eğer biz eğitime ulaşamıyorsak, eşit yurttaşlar olarak yaşayamıyorsak bunun sorumlusu yine bu ülkeyi yönetenlerdir, iktidardır. Sömürüyü derinleştiren ve halkın kaynaklarını halkın çıkarları ve yaşamı için kullanmayanlardır.

Partimizin kapsayıcı, eşit, erişilebilir, engelsiz bir parti olma mücadelesine engellilerin devrimci mücadelemizin bir parçası olduğunu unutmadan, Türkiye İşçi Partili engelliler olarak; minnet etmeme, eve kapanmama ve hayatın her alanında var olma inadı ve kararlılığıyla omuz omuza olduğumuzu söylemek isteriz.

Geçen yıllarda tekrarladığımız gibi; çağrımız, başkaları gibi düşünmüyorken de, görmeden de, işitmeden de bu dünyanın kavranıp bu hayatın yaşanabileceğinde inat eden tüm engellilere. “Senin Yerin Burası” diyoruz. Gel... Tüm engelli dostlarımızı, bu hayatı başkalarının bahşettiği kadar yaşayalım isteyenlerin, önümüze koydukları engelleri de birlikte aşacak şekilde, bu normalleştirilmiş minnet etme haline karşı Türkiye İşçi Partisi saflarında mücadele etmeye davet ediyoruz.

Bizim hedefimiz, şartlarımızı iyileştirmek, eve kapandığımız halde hayatta kalabilmek değil. Bir kez daha yüksek sesle söylüyoruz ve diyoruz ki dahil edildiğimiz daha kapsayıcı, daha

özgürleştirici ve demokratik bir toplum istiyoruz. Toplum hayatına katılmak, istediğimiz ve uygun şartlarda eğitim alabilmek, çalışabilmek, kendi hayatımızı kazanabilmek, sokaklarının, binalarının, okullarının tüm mekanlarının erişilebilir olduğu bir ülkede eşit yurttaşlar olarak insan onuruna uygun bir hayat sürebilmek istiyoruz. Bunun mümkün olduğunu, bunu elde edebileceğimizi, bunun önündeki engelin de kendi engelimiz değil mevcut yöneticilerin tasarrufları, kaçındıkları politikalar ve kamu politikaları önündeki ciddi sınıfsal çıkarları olduğunu biliyoruz. Doğru ve gerçekçi politikaların üzerine çalışıyoruz. Hep birlikte mücadele edip, bu ülkeyi değiştirip erişilebilir bir partiye ve sonrasında da yaşanabilir bir Türkiye'yi kuracağız.

Engelliler Komisyonu Olarak Engelliler adına TALEP ETTİKLERİMİZ

- HER YERDE ERİŞİLEBİLİRLİĞİ GARANTİ ALTINA ALMAK
- TAM VE TÜM EŞİT YURTTAŞLIK
- SAVAŞ, DEPREM, AFET VE TRAVMATİK OLAYLARDA BAKIM GARANTİSİ VE MAKUL GELİR
- ANA AKIM İSTİHDAMA ERİŞİMİN TEŞVİK EDİLMESİ, İŞ HAKKININ GARANTİ ALTINA ALINMASI
- UYARLANMIŞ ÇEVRE, HAREKET EDEBİLİRLİK GARANTİSİ VE ERİŞİLEBİLİR HİZMETLER
- KAPSAYICI EĞİTİM VE EĞİTİM HAKKININ SAĞLANMASI / KAPSAYICI SAĞLIK / ULAŞIM / TOPLUM ve YEREL HİZMETLER
- GÜNLÜK DESTEK İHTİYAÇLARINA CEVAP VERİLMESİ
- SOSYAL HAKLARA VE İNSANCA BİR YAŞAMA ERİŞİMİ SAĞLAMAK
- GÖRÜNMEZ ENGELLERİN TANINMASI
- HERKES İÇİN SAYGINLIK VE OTONOMİ
- ÖZEL HAYATA SAYGI

**Türkiye İşçi Partisi
Engelli Hakları Komisyonu**

2 NİSAN OTİZM FARKINDALIK GÜNÜ

2 Nisan 2024

Otizm, genetik ve çevresel faktörlerin etkileşimiyle ortaya çıkan nörogelişimsel bir farklılıktır. Otizm spektrumunda olan bireylerin, nörotipik bireylerden farklı iletişim ve sosyal etkileşim becerilerine sahip olduğu görülmektedir. Otistik bireylerin başta sosyal ve iletişim olmak üzere tüm gelişim alanlarında beceriler edinmeleri ve bağımsız yaşam becerileri kazanmaları için etkili eğitim, uygulama ve terapi hizmetlerine ve kapsamlı müfredatlarla ulaşabilmesi önemlidir. Otistik bireylerin eğitim, istihdam, sağlık hizmetleri ve sosyal yaşama erişim hakları vardır ve bu hakların korunması için politikalar ve yasaların oluşturulması gerekmektedir.

Otizm farkındalığı, otizm spektrumunun ve tüm nöroçeşitliliklerin toplumda anlaşılmasını ve kabul edilmesini sağlamayı amaçlar. Farkındalık çalışmaları kamuoyunu otizm hakkında doğru, bilimsel bilgilerle bilgilendirmek, otistik bireylerin ve ailelerinin ihtiyaçlarına duyarlılık geliştirmek gibi etkinlikleri içerebilir. Otizmi tanıyan ve anlayan bir toplum, otizm spektrumundaki bireylerin yaşam kalitesini artırabilir ve onlara destek olabilir.

Otistik bireyler sağlık, eğitim, istihdam, ulaşım ve sosyal yaşam alanlarına erişmekte hala ciddi sorunlar yaşamaktadır. Demokratik bir toplumda herkesin yaşam hakkı eşit ve adil olmalıdır. Adil, kapsayıcı bir toplumun oluşturulması için otistik bireylerin kendi deneyimlerini ifade edebilmeleri, karar alma süreçlerine katılabilmeleri ve kendi yaşamlarını yönlendirebilmelerini önemsiyoruz.

Otistik bireylerin ve ailelerinin seslerini duyurabilmeleri, insan haklarına uygun ve talep ettikleri kadar topluma katılım imkanlarının sağlanması için ihtiyaç duydukları desteklerin sağlanmasına yanıt verebilecek politikaların geliştirilmesi için Türkiye İşçi Partisi olarak sorumluluklarımızı yerine getireceğiz. Otizm dostu kentler, mahalleler, iş-çalışma ortamları, inşa edip, her alanda erişilebilirlik ve kapsayıcılığı

sağlamayı, hak temelli bir yaklaşımı benimseyeceğiz. TİP olarak, otizmli bireylerin ve ailelerinin, uzmanların, alandaki diğer öznelerin her türlü eğitim, sağlık, istihdam ve sosyal etkileşim gibi temel insan haklarına tam erişimini garanti altına almayı amaçlıyor ve bunun yollarını garanti altına almayı önemsiyoruz.

Otistik bireylerin kendilerini temsil edebilmesi için aşağıdaki bazı adımlar atılabilir:

1.Eğitim ve Bilinçlendirme: Otistik bireylere, hakları, iletişim becerileri ve karar alma süreçlerine katılma konusunda eğitim verilmelidir. Bu eğitimler, otistik bireylere kendi haklarını anlamaları ve ifade etmeleri konusunda yardımcı olabilir.

2.Destek ve İyileştirilmiş İletişim: Otistik bireylere, ihtiyaçlarına uygun iletişim yöntemleri ve destekler sağlanmalıdır. Bu, alternatif ve artırılmış iletişim yöntemleri kullanılması veya destekleyici iletişim cihazları gibi araçların kullanılmasını içerebilir.

3.Örgütlenme ve Temsilcilik: Otistik bireler, kendi topluluklarında örgütlenmeli ve temsilcilik rolleri üstlenmelidirler. Otistik bireylerin katıldığı dernekler, gruplar veya kuruluşlar, onların seslerini duyurabilmeleri için önemli bir platform sağlayabilir.

4.Politik Katılım: Otistik bireylerin, politik süreçlere katılımını teşvik etmek önemlidir. Bu, otistik bireylerin toplumda temsil edildiği politik platformlara katılmalarını sağlamak, karar alma organlarında temsil edilmelerini desteklemek ve otizmle ilgili politikaların oluşturulmasında doğrudan rol almalarını sağlamak anlamına gelir.

5.Duyarlılık ve Kapsayıcılık: Toplumun genel olarak otistik bireylere karşı daha duyarlı ve kapsayıcı olması gerekmektedir. Bu, otistik bireylere karşı ayrımcılığı önlemek, ihtiyaçlarına uygun destek ve fırsatları sağlamak ve onların katılımını teşvik etmekle mümkündür.

6. Aile ve Toplumun İşlevselliği : Otistik bireylerin aileleri,

uzmanlar, akrabalar ve toplumun diğer üyeleri, onları ötekileştirmeyen, dışlamayan ve sağlamcı bir dil kullanmaktan kaçınarak daha eşit yurttaşlık temelleri üzerine kurulu bir yaklaşım benimsemelidir. Bu yaklaşım, daha açık, daha kapsayıcı, daha fırsat verici ve eşlik edici olmalıdır. Eğitim, terapi ve toplumsal katılımı içeren bir anlayış, otistik bireylerin ve ailelerinin ihtiyaçlarına uygun destek ve fırsatları bir araya getirmelidir. Bu, sadece anlayış ve dilin ötesinde, somut destek ve fırsatların sağlanmasını da gerektirir. Bu şekilde, otistik bireylerin toplumun tam anlamıyla bir parçası olmalarını destekleyen bir ortam yaratılabilir.

Kısaca Bugün, 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü'nde, TİP olarak, otistik bireylerin ve ailelerin haklarına saygı duyma, adaleti sağlama ve eşit yurttaşlık haklarını destekleme taahhüdümüzü yeniden teyit ediyoruz. Eşit yurttaşlık, erişilebilir ve kapsayıcı kentler, nöroçeşitlilik, aile desteği gibi temel değerlerle ve önerilerle, otizm spektrumundaki bireylerin toplumumuzun tam anlamıyla bir parçası olmalarını sağlamayı bulduğumuz her alanda savunacağız.

Türkiye İşçi Partisi
Engelli Hakları Komisyonu

Türkiye İşçi Partisi
Çocuk Hakları Komisyonu

Nöroçeşitli Bir Marksizme Doğru

Robert Chapman

Judy Singer, 1998'deki ufuk açıcı tezinde nöroçeşitlilik kavramını kuramsallaştırırken iki temel gelenekten yararlandı.[1]

Bunlardan biri, 'normal' beden kavramının maddi koşullar ve kapitalist üretim tarzı tarafından nasıl belirlendiğini vurgulayan Marksizmdi. Bu, engelliliğin hafifletilmesi için sadece bireysel psikolojik veya tıbbi çözümlerin değil, toplumun kökten değiştirilmesi gerektiğini vurgulayan sosyal model geleneğidir.

Diğeri ise sivil hakları, farklılıkların tanınmasını ve kabul edilmesini vurgulayan liberal siyasi gelenektir. Bu, radikal bir sistem değişimi ya da antikapitalizmden çok, tanınmanın ana akım siyaseti diyebileceğimiz bir yaklaşımdır.

Bu görüşe göre, nöroçeşitli bireylere yönelik tutumları değiştirmemiz, eksiklik odaklı anlatıların üstesinden gelmemiz ve nöroçeşitli bireylerin gelişebilmesi için yeni hakları güvence altına almamız gerekir.

Singer'in harekete geçme çağrısından bu yana, nöroçeşitlilik savunuculuğu daha çok bu ikinci yaklaşıma, liberal geleneğe dayandı. Sosyal modellerden sıklıkla yararlanılsa da bunlar genellikle sistemik değişiklikleri zorlamak yerine bireysel engelliliklere uyum sağlamak için gerekli değişikliklere odaklanmak amacıyla kullanılır. Nöroçeşitlilik söyleminin büyük çoğunluğu hâlâ kabul, haklar ve tanınma üzerine odaklanmakta olup tutumları değiştirmesi ve kapsayıcılığı artırması için topluma baskı yapmaktadır.

Üretim

Şunu iddia ediyorum ki, nöroçeşitliliğin özgürleşmesi için nöroçeşitlilik teorisinin Marksist köklerine dönmemiz gerekiyor. Açık olmak gerekirse, tanınmanın ve hakların önemli

olmadığını düşünmüyorum. Aksine, maddi koşullarımızda önemli değişiklikler olmadan bunların asla tam olarak sağlanamayacağı kanısındayım. Ayrıca, kapitalizm altında bu koşulların çok fazla değişmesi de olası görünmüyor.

Marksist perspektiften bakıldığında sorun maddi koşullarla ilgilidir. Kapitalizm ve onun sömürgeci kökleri altında, bedenlere ve zihinlere en temelde üretkenliğe katkıda bulunma yetenekleri açısından değer verilir. Her birimiz ekonomiye katkıda bulunabilecek veya ekonomiyi tüketebilecek bireyler olarak görülüyoruz. Ayrıca, egemen üretim araçlarına bağlı olarak bedensel ve bilişsel normlar değişecek, bu da bu normların dışında kalanların ayrımcılığa uğrayacağı anlamına geliyor. Örneğin, üretim ekonomilerinden hizmet ekonomilerine hızlı geçiş göz önüne alındığında, ideal işçi figürü fiziksel olarak güçlü ve tekrarlayan görevlerde iyi olmaktan, aşırı sosyal ve esnek olmaya doğru değişti.

Sorunun bir parçası da kapitalistlerin rakiplerinden bir adım önde olabilmek için sürekli olarak üretim araçlarını dönüştürmeleri gerektiğidir. Sermayenin ihtiyaçları yakında yeniden değişecek ve yeni sınırlarla birlikte yeni normlar da oluşacaktır. Ancak her noktada bir iç grup ve bir dış grup olacak, ikincisi ayrımcılığa uğrayacaktır. Dış grup, işin dışında kalmaya ya da suç haline getirilmiş koşullarda çalışmaya zorlanacak ve büyük sayılarla hapsedilecektir. Bu durum kapitalizm altında her zaman gerçekleşecek ve yasal haklar muhtemelen buna karşı yalnızca kısmi bir savunma sunacaktır, özellikle de birden fazla bakımdan marjinalleştirilmiş kişiler için.

Dolayısıyla bu şu anlama gelir: Tutumları değiştirmeye veya belirli tanılara sahip nöroçeşitli insanları, onların “güçlü yönlerine” odaklanarak işe almaya yönelik vurgu, nöroçeşitlilik üzerindeki tahakkümü yeniden üreten derin yapıları değiştirmeyecektir. Bu sadece, genellikle zengin, beyaz ve benzeri özelliklere sahip az sayıda nöroçeşitli bireyin değer göreceği, ancak nöroçeşitli insanların çoğunluğunun bunun bedelini ödeyeceği anlamına gelir. Bu özellikle, mevcut

herhangi bir anlamda çalışamayacak ve herhangi bir üretim biçimi altında her zaman yüksek düzeyde devlet desteğine ihtiyaç duyacak olan nöroçeşitli insanları dışlayacaktır.

Yabancılaşma

Bir diğer anahtar konu da yabancılaşmadır. Bu, kapitalizmin sadece hayatta kalabilmek için sürekli kendi parçalarımızı satmaya zorlayarak bizi hem kendi parçalarımızdan hem de birbirimizden nasıl yabancılaştırdığına ilişkin Marx'ın terimidir. Nöroçeşitli insanların acısını bu çerçeve içinde ele alarak meselenin kökenine inebiliriz. Sıklıkla “otistik maskeleme” olarak adlandırılan durum (nöroçeşitli bireylerin, nörotipik beklentilere uyum sağlamak amacıyla belirli davranışları öğrenip sergilemeleri ve diğerlerini bastırmaları) örneğin, yalnızca otizme özgü bir sorun olarak görülmeyebilir.

Daha ziyade, modern hizmet ekonomilerinde kişinin kendini satma zorunluluğundan kaynaklanan bir yabancılaşma biçimi olarak görülebilir. Bu herkes için yabancılaştırıcı olsa da nörotipik idealden daha uzakta olanlar için özellikle zor görünmektedir. Nörotipiklerin de yabancılaşmadan zarar gördüğünü vurgulamak önemlidir. Genellikle ideal “norm”a daha yakın olmalarına rağmen, bu sadece onların daha uzun saatler çalışabilecekleri, aşırı kullanılabilecekleri ve yabancılaştırılabilir oldukları anlamına gelmektedir. Bu kesinlikle, günümüzde nörotipiklerin bile yaşadığı yüksek düzeydeki kaygı ve depresyona katkıda bulunuyor. Kapitalizm böylece nörotipik olanı inşa eder ve yüceltirken onları acımasızca sömürür. Bu açıdan bakıldığında, analizimizi tekil başlıklara odaklı siyasetten uzaklaştırıp, egemen sistemlerin herkes için nasıl kötü olduğunu analiz etmeye yönlendirebiliriz. Marksist bir perspektiften, kapitalizmin nöronormatifliği hem nöroçeşitli hem de nörotipik bireyler için kötüdür.

O halde nöroçeşitli Marksistler neye yönelik çalışmalıdır? Öncelikle, nöroçeşitli engellilik ve nörotipik yabancılaşmanın maddi bir analizini kolektif olarak geliştirmeliyiz. Bu, nöroçeşitliliğe yönelik ayrımcılığı toplumun mevcut maddi

koşullarından kaynaklanan bir sorun olarak çerçevelendirecektir. Ayrıca, yabancılaşma analizine dayanarak ruhsal hastalıkları politik bir bağlama oturtacaktır.

Buna karşılık, praxisimiz, antikapitalist örgütlenme, doğrudan eylem ve yeni bir dünya kurma çabalarına odaklanmalıdır. Irk, etnisite, toplumsal cinsiyet, biyolojik cinsiyet veya yetenek fark etmeksizin herkes için kolektif özgürlüğe doğru çalışmak için diğer ezilen gruplarla daha fazla köprü kurmak hayati önem taşıyacaktır.

Özgürleşme

Açık olmak gerekirse, nöroçeşitliliğin Marksist bir analizini ileri sürmek, mutlaka sosyalizmin herhangi bir spesifik biçimine bağlılık anlamına gelmez. Açıkçası sosyalizmin bazı biçimleri nöroçeşitli insanlar için kapitalizm kadar kötüydü. Bu durumlarda da tam olarak neyin yanlış gittiğini anlamamız gerekiyor, böylece aynı hataları tekrarlamayız.

Yine de nöroçeşitli Marksizm şu ya da bu alternatiflerin geliştirilmesini gerektirir. Bunun ne olabileceğini belirlemek ve buna yönelik örgütlenmek, eğer nöroçeşitliliğin özgürleşmesini başarmak istiyorsa, nöroçeşitlilik savunuculuğunun yönelmesi gereken şeydir.

Şimdi, biriken o devasa miktardaki nöroçeşitli enerjiyi ve gücü almanın ve onu derin sistemik değişime kanalize etmenin zamanıdır.

Anticapitalist Resistance / 13 Eylül 2022
Çeviri: Türkiye İşçi Partisi
Engelli Hakları Komisyonu

[1] Nöroçeşitlilik yaklaşımı insan türündeki nörolojik gelişimin bireyler arasında farklılıklar içerebileceğini ve bunların “normal” ve “anormal” sınıflandırmaları içinde ele alınamayacağını savunuyor. Aynı zamanda otizm spektrum bozukluğu tanımlı bireylerin “hasta” değil “farklı” olduğunu kabul ettirmeyi önüne koyan hareketin adıdır – ç.n.

<https://www.ayrim.org/ceviri/norocesitli-bir-marksizme-dogru/>

Nöroçeşitlilik Haftası: Eşitlik ve Adalet için Mücadele!

Mart 2025

Nöroçeşitlilik Haftası, yalnızca farkındalık yaratmak için değil sermayenin “normallik” dayatmalarına, sağlamcı politikalarına ve piyasa odaklı sömürü mekanizmalarına karşı mücadelemizi güçlendirmek için de önemli bir vesiledir.

Nöroçeşitlilik kavramı Otizm Spektrum Bozukluğu, Down Sendromu, Dikkat Eksikliği-Hiperaktivite Bozukluğu, Disleksi gibi çeşitli ruhsal-kişilik tanımlamalarını içerir ve farklı zihinsel-ruhsal-bedensel gelişim gösteren bireyleri kapsamaktadır. Sermaye düzeni ise belirli bir zihinsel ve fiziksel kapasiteyi norm kabul ederek, bu standardın dışındaki bireyleri ya dışlamakta ya da uyum sağlamaya zorlamaktadır. Böylece nöroçeşitli insanlar sermaye tarafından yalnızca “rehabilite edilmesi” “normalleştirilmesi” gereken bireyler olarak ele alınır.

Sermaye düzeni insanları salt üretim süreçlerine dahil edilebilirlikleri üzerinden değerlendirdiği, belirli bir işlevsellik standardını dayattığı için nöroçeşitli bireyler genellikle çalışma hayatından dışlanıyor, ayrımcılığa uğruyor. İstihdam edilmeleri halinde dahi güvencesiz ve düşük ücretli işlere mahkûm ediliyorlar. Kapitalizmin “herkesin kendi emeğiyle var olabileceği” iddiası, nöroçeşitli bireyler için ancak sermaye sınıfının çıkarlarına hizmet ettikleri ölçüde geçerlidir. Bu çerçevede sağlamlık, yani bedensel ve zihinsel farklılıkların bir eksiklik olarak kodlanması, nöroçeşitli bireylerin toplumsal hayatta eşit bir şekilde var olmasını imkânsız hale getiriyor.

Ayrıca günümüz kapitalizmin “kapsayıcı” olduğu iddiası altında nöroçeşitlilik giderek yeni bir piyasa alanına dönüşmekte, büyük şirketler “çeşitlilik ve kapsayıcılık politikaları” adı altında nöroçeşitli bireyleri bir pazarlama unsuru olarak kullanmaktadır. Ancak bu politikaların büyük bir kısmı yüzeysel ve sermaye dostu çözümlerden ibarettir. Örneğin, teknoloji sektöründe “otistik dâhi”, “obsesif ve işine

odaklanan” mitine dayanarak belirli bir yetenek havuzu oluşturulurken inovasyon, yapay zeka, teknik vb. gibi farklı kâr getiren işlere yönlendirilirken diğer nöroçeşitli bireyler düşük vasıflı işlerde çalışmaya zorlanmakta ya da tamamen sistemin dışına itilmektedir.

Böylece erişilebilirlik iddiası havada kalmakta, nöroçeşitli kişilerin farklı çalışma biçimlerine uyum sağlayan modeller geliştirilmemektedir. Standart iş günleri, katı çalışma saatleri, yüksek duyu yükü (aşırı gürültü, parlak ışıklar vb.) gibi unsurlar, birçok nöroçeşitli birey için iş yaşamını sürdürülemez hale getiriyor. Sonuç olarak, nöroçeşitli bireyler çalışma hakkından fiili olarak dışlanmakta, işsiz kaldıklarında da “topluma yük” olarak damgalanmaktadır. Bu yük ve ayrımcılık, sadece iş hayatında değil, eğitim, sağlık ve sosyal haklar alanında da keskin bir şekilde hissedilmektedir.

Eğitim sisteminde bireyselleştirilmiş destek programları yeterli değildir ve nöroçeşitli öğrenciler genellikle ayrımcılığa maruz kalmaktadır. Sağlık politikalarında nöroçeşitlilik yalnızca bir “bozukluk” olarak ele alınmakta, bireylerin kendi yaşam kalitelerini artıracak destekleyici çözümler geliştirilmemektedir. Özel eğitim ve destekleyici hizmetler ise yalnızca belirli bir gelir düzeyine sahip ailelerin erişebileceği durumdadır. Yani nöroçeşitli bireyler sınıfsal eşitsizlikler içinde daha da derin bir dezavantaj yaşamaktadır.

Nöroçeşitli kadınlar ise en güvencesiz kesimi oluşturmaktadır. Erkek odaklı teşhis süreçleri nedeniyle kadınlar çoğu zaman otizm, DEHB gibi nöroçeşitli durumlarla ilgili yanlış ya da eksik teşhis almakta, bu da onların hem sağlık hizmetlerine erişimini hem de toplumsal yaşama katılımını daha da zorlaştırmaktadır. Kadınlar, hem patriarkal baskılar hem de nöroçeşitli olmanın getirdiği toplumsal dışlanma nedeniyle çift yönlü bir tahakküm altına alınmaktadır.

Bu hafta, tam da bu nedenlerden dolayı nöroçeşitli bireylerin haklarını teslim etmeyen, günümüzde Saray Rejimi’nin iplerini elinde tuttuğu nöronormatif sermaye sistemine karşı sesimizi yükseltme haftasıdır! Kapitalizmin üretim zorlamalarına,

sağlamcılığın görünmez kıldığı eşitsizliklere, nöroçeşitlilere yönelik ayrımcılığa, sınıfsal-cinsiyetçi dayatmalara, yaşam hakkını ihlal ve istismar eden alanlara ve bireysellik söylemiyle üzeri örtülen kolektif adaletsizliklere karşı örgütlenme haftasıdır!

Türkiye İşçi Partisi olarak, nöroçeşitli kişilerin eğitim, istihdam, sağlık ve sosyal haklar açısından eşit, erişilebilir ve güvence altına alınmış bir yaşama sahip olabilmesi için mücadeleyi yükseltmenin kaçınılmaz olduğunu savunuyoruz. Toplumu şekillendiren politikaların yalnızca belirli bir zihinsel-ruhsal yapıya ve bedensel işleyişe göre düzenlenmesini reddediyor, herkes için adil, eşitlikçi, demokratik ve kolektif bir yaşamın ancak sermaye düzenine karşı ortak bir mücadeleyle mümkün olabileceğini vurguluyoruz.

Sömürüye, ayrımcılığa, sağlamcılığa ve normallüğün dayatmalarına karşı hep birlikte mücadele edelim!

Nöroçeşitlilik bir eksiklik değil, bir mücadele alanıdır!

Engelleri yıka yıka kazanılacak koca bir dünya var!

OTİSTİK BİREYLER VE AİLELERİNİN YAŞAM HAKKI İÇİN DAYANIŞMAYA ÇAĞRI

2 Nisan 2025

Saygıdeğer dernekler, dayanışma ağları, platformlar, inisiyatif ve hak mücadelesi veren tüm kurumlar,

İçinde yaşadığımız düzen; gelir dağılımındaki uçurumu büyütüp eşitsizliği derinleştirirken, sosyal adaletin tüm dayanaklarını sistemli biçimde ortadan kaldırıyor. Ekonomik kriz bahanesiyle kamusal hizmetler tasfiye ediliyor, siyasi kutuplaşmalar halkı yalnızlaştırıyor, toplumsal haklar piyasaya terk ediliyor.

Bu durum en çok da sesini duyuramayanları vuruyor: Güvencesiz emekçileri, derin yoksulluğa mahkûm edilenleri, yaşam hakkı bile pazarlığa açılmış engelli ve nöroçeşitli bireyleri ve onların tüm yükü omzuna bırakılmış ailelerini. Neoliberal politikalar, yıllar içinde sosyal devlet ilkesini sistemli biçimde aşındırmış; eğitim, sağlık, barınma, istihdam gibi temel hakları piyasaya teslim etmiştir. Bugün artık yalnızca özel eğitim değil; bireysel destek, psikolojik danışmanlık, terapi, hatta sosyal yaşama katılım hakkı bile parayla alınıp satılan birer ayrıcalığa dönüşmüş, alım gücüne bağlı imtiyazlara indirgenmiştir.

Bu düzenin kaybedenleri her zaman aynıdır: Kırılgan ve dezavantajlı tüm gruplar—yani yoksullar, engelliler, göçmenler, kadınlar, çocuklar ve nöroçeşitli bireyler—yalnızca eğitimden değil; istihdamdan, bağımsız yaşamdan ve en temel ilişkilerden dahi dışlanmaktadır.

Oysa eğitim, sağlık ve bakım hizmetleri bir lütuf değil, anayasal bir haktır. Ve bu hak ancak kamucu politikalarla, eşitlikçi bir anlayışla, ücretsiz ve erişilebilir-kapsayıcı biçimde hayata geçirildiğinde gerçek anlamını bulur. Bugünkü durum bir hizmet açığı değil; devletin anayasal sorumluluğundan gönüllü olarak geri çekilmesidir. Bu geri çekilme, toplumsal adaletin altının sistemli biçimde oyulmasıdır.

Karşımızda yalnızca uygulama hataları, kaynak yetersizlikleri, kağıt üstünde kalan düzenlemeler, bireysel müdahalelerle çözülecek sorunlar değil; yapısal eşitsizlikler, ötekileştirici yaklaşımlar ve göstermelik yardımlarla sürdürülen bir oyalama düzeni vardır. Kapsayıcı olmayan, erişilebilirlikten uzak, tek tipleştirici çözümlerle yürütölmeye çalışılan politikalar, kırılan grupları sistem dışına itmekte; onları daha da görünmez ve sessiz kılmaktadır.

Bu tablo içinde nöroçeşitli—otistik bireyler ve aileleri, hem en çok etkilenen hem de en çok yalnızlaştırılan kesimlerden biridir. Otistik çocuklara devletin haftada yalnızca 2 saat destek sağlaması, kalan tüm eğitim ve terapötik ihtiyaçların yükünü doğrudan ailelere bırakmaktadır. Bu ihtiyaçlar da ancak özel sektör aracılığıyla, erişilmesi imkânsız fahiş fiyatlarla sunulmaktadır.

Sonuç mu? Sınıfsal temelli bir dışlanma, görünmeyen bir ayırmacılık ve kolektif bir sessizlik...

Bu tablo çok açık değil mi ?

Bu gerçeklik artık inkar edilemez boyutlardadır.

Bu bir ihmal değil, bilinçli bir tercihtir. Sistematik bir yaklaşımdır.

Dahası, ekonomik kriz bahane edilerek otistik bireylerin ve diğer nöroçeşitli grupların yararlandığı kurslar, servis hizmetleri, destek-bakım ve yardım programları kesintiye uğratılmakta ya da tamamen sonlandırılmaktadır. Krizin faturasını hepimiz, emekçiler ve dezavantajlı kesimler öderken, sermayedarlar karlarına kar katmaya devam etmektedir. Nerden mi biliyoruz, ulusal ve uluslararası sermaye için güvenli alanlar, limanlar için verilen, ertelenen borçlar, yasal teşvikler, hukuki güvenceler, kamu alım garantileri, faiz destekleri, sıfırlanan riskler, teknoparklar, uzay üsleri vb gibi kamunun kaynağının gittiği yerleri takip ettiğinizde bunun açıkça göröldüğünü anlayacaksınız.

Kısacası kamunun yani halkın parası ve hazinesi ekonomik-sosyal koşulların insanileştirilmesi-iyileştirilmesi ve varolan yapısal sorunların çözümü için değil, politik istikrar illüzyonunu oluşturmak ve sermayeye daha geniş-rahat erişilebilir rantlar ve zenginlik kaynakları yaratması için kullanılmaktadır. Halka sabır, sadaka ve yoksulluk vaat edilmektedir.

Bu Bir Hak Mücadelesidir, Yardım Değil

Engelli hakları alanında çalışan tüm kurum ve bireylerin bildiği üzere, mesele ne “yardım” ne de “acımadır”. Mesele, hak temelli bir yaklaşım geliştirmek; tüm bireylerin eşit yurttaşlar olarak kamusal hayata tam katılımını sağlamaktır.

Bugün, otistik bireylerin eğitime, istihdama ve toplumsal yaşama erişimi yalnızca eksik değil; fiilen engellenmiş durumdadır. Aileler, ağır bakım yükü altında yalnız bırakılmakta; okullar otistik bireyleri “yük” olarak görmekte; özel eğitim merkezleri ise ticari kaygılarla şekillenmektedir. Oysa anayasa, uluslararası sözleşmeler ve evrensel insan hakları ilkeleri bu bireylerin tam katılımını ve devlet güvencesini açıkça tanımlamaktadır.

Otistik bireylerin karşılaştığı dışlanma, sadece bireysel ayrımcılıkla açıklanamaz. Bu, doğrudan sermayeyi önceleyen sistemsal bir tercihtir. Piyasa mantığı, “verimli”, “uyumlu”, “üretken” bireyleri önceleyerek; farklı olanı ya dışlar ya da sömürür. Nöroçeşitli bireylerin toplumda yer bulamaması, bir bireysel yetersizlik değil; kapitalist üretim ilişkilerinin bilinçli sonucudur. Sermayenin çıkarları uğruna planlanan ve yönetilen bir toplumda; kamusal hizmetler geri çekildikçe, sömürü artmakta, adalet ise kaybolmaktadır. Çünkü Bu düzen, kırılgan grupları dışlayarak değil, dışlayabildiği ölçüde var olur.

Bu hak ihlalleri ve istismara karşı birlikte söz üretmek, politika geliştirmek ve mücadele etmek zorundayız. Çünkü parçalı çabalarla değil, kolektif dayanışmayla ilerleyebiliriz.

Bu nedenle, sadece otistik bireyler için değil; engellilik alanının tamamı için birlikte düşünmenin ve hareket etmenin zamanıdır. Kendi alanlarımıza kapanarak değil; yatay, şeffaf ve çoğulcu bir işbirliği ile ortak söz üretmeliyiz.

2 Nisan otizm farkındalık gününde tam da bu nedenlerden sempati ve sağlamcı anlayışın özgüveniyle vicdani bir kapsayıcılık değil, politika üretme mekanizmalarının da nöroçeşitli bireyleri kapsayacak şekilde herkesi otistik bireylerin ve ailelerinin mücadelesine destek olmaya, seslerini duyurmaya davet ediyoruz. Bu metnin, yalnızca bir kesimin değil, tüm toplumun vicdanını ilgilendiren bir eşitsizlik düzenine karşı politik bir çağrı olmasını umuyoruz. Bu çağrı, yardım ya da empati değil; hak temelli, onarıcı ve kolektif bir mücadele teklifidir.

Peki Neden Şimdi?

Çünkü mevcut sistem, bireyleri yalnızlaştırarak daha da kırılanlaştırıyor. Ekonomik kriz bahanesiyle destekler kesiliyor, eğitim ve sağlık hakkı piyasaya teslim ediliyor, Mevcut kriz ortamı, sadece kaynakları değil, umudu da tüketiyor. Bu nedenle şimdi, her zamankinden daha örgütlü, daha dayanışmacı ve daha kararlı olmaya ihtiyacımız var. Bugün gösterilecek kolektif refleks, yalnızca bir mücadele değil, bir umut çağrısı olacaktır.

Mesele Empati Değil, Eşitliktir.

Mesele Merhamet Değil, Mücadeledir.

Kapitalist sistemde engelli olmak; yoksullukla, ayrımcılıkla, yetersiz hizmetlerle, ve “faydalı birey” kriteriyle ölçülmek zorunda kalmaktır. Bunun anlaşılması gerekmektedir.

Birbirimize Yaslanmak: Dayanışmanın Onarıcı Gücü

Buradan, bu metni duyan-okuyan tüm dernek, vakıf, platform ve inisiyatiflere bir çağrıda bulunuyoruz:

2 Nisan Otizm Farkındalık Günü'nü, sadece sembolik ifadelerle değil; yapısal değişim için bir eşik olarak değerlendirelim. Vicdani bir duyarlılığın değil; politik bir kararlılığın çağrısını yapalım. Duygusal kapsayıcılığın değil; kurumsal sorumluluğun yeniden inşası için bir araya gelelim.

Çünkü adalet, herkes için adalet olduğunda gerçektir. Ve hiçbirimiz, en kırılgan olanların dışlandığı bir toplumda gerçekten özgür değiliz.

İletişime açık, işbirliğine gönüllü, yapıcı ve eşitlik temelli her kurumla birlikte üretmeye hazır olduğumuzu bildirir; bu çağrıyla birlikte büyütme üzere sizleri ortak mücadeleye davet ediyoruz ve tarafımızı belirtmek isteriz.

Bizim tarafımız bellidir;

Bu sistemle aynı safta değiliz, Bu çıkar düzeninin karşısındayız. Sosyal devleti tasfiye edenlerle, özel eğitimi kâr kapısına çevirenlerle, emeği görünmez kılan sistemle taraf değiliz!

Otistik, down sendromlu, serebral palsili, işitme-engelli, görme-engelli, fiziksel engelli bireyleri yalnızca “yardım edilmesi gereken varlıklar” olarak görenlerle taraf değiliz. Otizm bakım, eğitimi ve terapisini “yük” ve “devlete masraf” gibi gösterip sosyal yardımı lütuf, temel hakları sadaka gibi sunup; yardım, merhamet ve bağış temasıyla politika üretmeyenlerle taraf değiliz.

Otistik çocuğun eğitime ulaşması için annesini hem öğretmen, hem terapist, hem psikolog, hem hizmetli yapan; sadece sadaka- bağış verip, bakım emeğini görünmezleştiren, onları “yaşayan hizmetli” statüsüne sokan, tüm kamusal sorumluluğu aileye yıkan, kadını eve hapseden, bakım verenlerin de emek hakkı ve sosyal güvencesini görmeyen neoliberal sistemle taraf değiliz.

Otistik çocuğa uygun olmayan sınıfa yerleştirip, sonra başarısızlığı ona yükleyen, ne bireyselleştirilmiş eğitim planı (BEP) uygulayan, ne destek öğretmen sağlayan, sonra da

“okula uyum sağlamıyor” deyip dışlayan, çocuklar için yeterince kaynak ayırmayan, rehabilitasyon merkezlerini denetlemeyen, “teşvik” adı altında, kamu kaynaklarını özel sektöre dağıtan piyasacı yaklaşımla taraf değiliz.

Otistik bireyler için erişilebilir-kapsayıcı ve duyuşal olmayan okullar, altyapısız sokaklar, erişilemez kamu daireleri üretenlerle taraf değiliz.

Kamu kurumlarındaki göstermelik “engelli kotalarını” doldurup, çalışan bireyleri gerçek işlevden mahrum bırakan ayrımcı göstermelik işe alım politikalarıyla taraf değiliz. Engelli bireyin, otistik öğrencinin hakkını savunmak yerine, o bireyden “başarı hikâyesi” yaratmaya çalışan PR’cı, istismarcı yaklaşımla taraf değiliz.

Otistik çocukların bakım ve rehabilitasyon merkezlerinde yaşadığı ihmal, istismar ve ölümlere yeterince ve yerinde hukuki yargılamaları yapamayan, cezaları ertelenen, sembolik şekilde tepki veren yargı kararlarını verenlerle taraf değiliz. Onların cinsel, duyuşal ve sosyal haklarını görmezden gelen kısıtlayıcı zihniyetle taraf değiliz.

Otistik bireyleri sadece “ilham veren başarı öyküsü” ya da “şiddet potansiyeli” olarak sunan medya diliyle taraf değiliz.

Otistik bireylerin kendi kimliğini yaşamasına alan açmak yerine onları “iyileştirmek” adına “topluma ayak uydursun” diye zorla normalleştirmeye çalışanlarla, onları yalnızca “iyileştirilmesi gereken bir bozukluk” ve “uyumlandırma” adıyla normalize eden sağlık ve eğitim “terapi odaklı ticari sektörlerle” taraf değiliz.

Sınav sisteminde, eğitimde ve sağlıkta erişilebilirliği sadece kâğıt üzerinde gösterip pratiğe dökmeyenlerle taraf değiliz.

Otizmlı çocuğunu “utanılacak bir yük” gibi saklayan aile modelini kutsallaştıranlarla taraf değiliz. Otistik çocuğu ilaçlar, takviyeler, çeşitli alternatif terapilerin kucağına atan bunu denetlemeyen, buraları da fırsatçı ve sömürücü bir alan oluşmasına izin veren yapıların tarafı değiliz.

Engelli bireyler için bakım merkezlerini izole, ilgisiz ve niteliksiz hale getiren; onları toplumdan uzaklaştıran değil, özgürleştiren çözümler üretmeyen Sosyal Hizmet Politikalarıyla taraf değiliz.

Üniversitelerde engellilik çalışmalarını “süs branşı” gibi gösterip, akademik içerikten, sahici politikadan arındıranlarla taraf değiliz.

Engelsiz yaşamı sadece “3 Aralık Dünya Engelliler Günü”nde hatırlayanlarla, otizmi yalnızca “farkındalık mavi ışık kırmızı giy kampanyası” ve bağış üzerinden sınırlayanlarla,

Nöroçeşitli bireylerin yaşam hakkını, eğitim hakkını, çalışma hakkını görmezden gelenlerle taraf değiliz.

Ve açıkça söylüyoruz:

Otizmi görünmez kılan, istismar eden, ticarileştiren her yaklaşıma karşıyız!

Çünkü TİP Olarak;

Engelliliği hak temelli bir mücadele alanı olarak görüyoruz. Engellilik ve nöroçeşitlilik alanındaki eşitsizlik; bireysel değil, sınıfsal bir meseledir diyoruz.

Otizmi bir farklılık olarak kabul eden, bireyin ihtiyaçlarına göre düzen kuran politikalara ihtiyacımız var diyoruz. Otistik bireylerin yaşadığı yapısal eşitsizliği yalnızca gözlemleyen değil, onu değiştirmek istediğimizden eğitimi istihdama, sağlıktan sosyal yaşama kadar kapsamlı, kamucu, nitelikli ve eşitlikçi bir dönüşüm programı öneriyoruz. Kapsayıcı, ücretsiz, nitelikli özel eğitimi kamusal hak olarak görüyoruz. Eğitimi, sağlığı ve yaşamı parası olana ayrıcalık, olmayana kader olmasını doğru bulmuyoruz.

Bakım verenleri sosyal güvence altına alan, görünmez emeği görünür kılan yapılara ihtiyacımız olduğunu biliyoruz. Yardım değil; onurlu yaşam için eşit erişim, hak temelli sosyal koruma

isteyen herkese alan açan, çocukların sömürülmediği, annelerin yalnız bırakılmadığı, hor görülmediği, eşit, adil ve kamucu bir yaşamı mümkün kılmak istiyoruz.

Engelli bireylerin kamuda, iş yaşamında, sosyal hayatta eşit yurttaş olarak yer aldığı bir toplum inşa etme gibi bir görevimiz olduğunun farkındayız.

Şiddete, istismara, ihmale sıfır tolerans gösteren, etkin ve adil yargı sistemlerine,

Sosyal hizmetin piyasaya değil, halkın örgütlü vicdanına ve kamusal plana teslim edildiği bir devletin inşa edilmesini istiyoruz.

Çünkü biz, tüm bunlara sıradan bir farkındalık çabası olarak değil; eşitlik temelinde, sosyal adalet odaklı ve kamucu bir yaklaşımla kolektif çözümler üretmek isteyen bir partiyiz. Sahadaki deneyimi, politik farkındalığı ve bilimsel bilgiyi birleştirerek; herkesi dışlamayan bir toplum hayalini gerçekleştirmenin mücadelesini veriyoruz.

Çünkü meseleyi yalnızca akademik, politik ya da duygusal düzlemde değil; örgütlenerek dönüştürülecek bir toplumsal sorumluluk olarak ele alıyoruz.

Sadece eleştiren değil, öneren; sadece dertlenen değil, harekete geçen; sadece tanık olan değil, özneleşen bir mücadele anlayışını benimsiyoruz.

Sadece acıları görünür kılmakla yetinmeyip, veriye dayalı çözüm önerileri sunan bir hattı savunuyoruz. Otistik bireylerin haklarına, eğitime, istihdama ve sosyal hayata katılımını artıracak politika üretme gibi bir derdimiz var.

Her kurumun deneyimini, bilgisini ve emeğini yatay biçimde örgütleyen gerçek bir dayanışma zemini kurmayı hedefliyoruz. Biz, engelsiz kentler, mekanlar değil; herkesin ihtiyacına uygun erişilebilir-kapsayıcı tasarlanmış kentleri inşa etmek istiyoruz, toplumun engelli bireye değil, sistemin engellere göre dönüşmesini savunuyoruz.

Kırılğan olanı görünür kılmayı, yalnızca etik bir sorumluluk değil; siyasal bir kararlılık olarak görüyoruz. Empatiyle değil, eşitlikle büyüyen bir toplumu kurmak için yan yanayız. Hak temelli, kamu yararını esas alan bir toplumsallık için bugün daha fazla ortaklaşmaya ihtiyacımız olduğunu düşünüyoruz. Çünkü Eşitlik için, Gerçek anlamda erişilebilir yaşam için, Otizmli bireylerin sadece desteklenmeye değil, özgürce var olmaya hakkı olduğuna inandığımız için;

2 Nisan Otizm Farkındalık Günü sembollerin değil; somut dayanışma, ortak eylem ve yeni bir kamucu anlayışın başlangıç yılı yapalım.

Biz bu çağrıyı samimiyetle yapıyoruz. Ve inanıyoruz ki yalnız değiliz.

Bu metni okuyan her kurumun, kolektif çözüm üretme gücü olduğunu biliyoruz.

Çünkü en görünmeyenlerin sesi olduğumuzda, aslında hepimiz görünür hâle geliriz.

Çünkü herkes için eşitlik olmadıkça, adalet gerçek olamaz. Gelin, adaleti birlikte mümkün kılalım.

Sizi, bu haklı, meşru ve onarıcı mücadeleyi birlikte örmeye davet ediyoruz.

Çünkü tek tek savrulduğumuz bu düzende, ancak birlikte direnebiliriz.

Nöroçeşitli – Otistik bireyler ve aileleri dışlandığında, aslında hepimiz eksik kalıyoruz.

Adalet varsa herkes için var. Biz diyoruz ki: Eşitlik, merhametle değil, sınıfsal adaletle mümkündür.

Gelin, birlikte TİP'te örgütlenelim, değiştirelim.

Saygılarımızla...

